

Pia Lindgren

Fra: TMFKP Sekretariat
Emne: Svar; Politikerspørgsmål fra Finn Rudaizky om spildevandsoplysninger i TV2 Lorry. eDoc sag 2020-0134527

Fra: TMFKP BA Rådhuspost
Sendt: 10. juni 2020 10:18
Til: Finn Rudaizky (Borgerrepræsentationen)
Emne: Svar; Politikerspørgsmål fra Finn Rudaizky om spildevandsoplysninger i TV2 Lorry. eDoc sag 2020-0134527

Kære Finn Rudaizky

Tak for henvendelsen 26. maj 2020 til Teknik- og Miljøforvaltningen om spildevandsudledning i Øresund. Jeg svarer, da sagen vedrører mit ansvarsområde i forvaltningen.

Jeg kan forstå, at du efterfølgende har aftalt med medlemssekretæren, at du i første omgang får et svar fra forvaltningen og efterfølgende sætter et medlemsforslag om sagen på Teknik- og Miljøudvalgets dagsorden på mødet den 22. juni.

TV2 Lorry bragte den 25. maj 2020 et indslag om, at der udledes store mængder spildevand fra Københavns Kommune. Jeg har vedlagt et notat, som opridser, hvordan spildevandet håndteres i Københavnsområdet, og hvordan det ledes ud. Det sker i samarbejde mellem en række kommuner. Det meste spildevand renses på tre renselanlæg, hvoraf to ligger i Københavns Kommune, men der sker også overløb fra kloak, bypass på renselanlæggene og enkelte gange sker udledning af kun mekanisk rensset spildevand. Desuden beskriver notatet kort, hvilke planer, der er lagt i spildevandsplanen og for klimatilpasning, hvordan kommunen skal regulere, når der anmodes om udledning og hvilke krav, der stilles fra staten.

Med venlig hilsen

Hans Christian Karsten
Vicedirektør
Byens Anvendelse

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen

Notat vedr. spildevandet i Københavns Kommune og udledning af spildevand

I dette notat gives et kort samlet overblik over spildevandssystemet i København og spildevandsudledninger fra København.

Det beskriver ligeledes overordnet, hvilke miljøkrav der er gældende for Øresund, og hvordan spildevand reguleres.

Spildevandssystemet i København

Forsyningsselskabet HOFOR driver spildevandssystemet frem til de to renseanlæg, Renseanlæg Lynetten og Renseanlæg Damhusåen, som drives af forsyningsselskabet BIOFOS. De to forsyningsselskaber ejes af de henholdsvis 8 og 15 kommuner, som leder deres spildevand gennem systemet og til renseanlæggene.

Fællessystem - Hvor regn- og spildevand håndteres sammen

I Københavns Kommune, og den øvrige del af hovedstadsområdet, er store områder fælleskloakeret. Det betyder, at regnvand og spildevand transporteres i de samme ledninger. Fra centrale pumpestationer pumpes spildevandet til rensning på Renseanlæg Lynetten eller Renseanlæg Damhusåen.

For eksempel samles spildevandet fra den nordlige del af København, Frederiksberg, Gladsaxe og Gentofte i pumpestationen ved Strandvænget, og pumpes til Renseanlæg Lynetten via Lynetteledningen. Ca. 70 % af vandet til Strandvængets pumpestation kommer fra København og 30 % fra de øvrige kommuner.

En fælleskloak er ikke dimensioneret til at kunne rumme alt spildevandet, når det regner kraftigt. Fra fælleskloaker, vil der derfor ske overløb af spildevand, når det regner kraftigt. Det er meget bekosteligt at lave en fælleskloak, som er stor nok til at transportere alle tænkelige regnhændelser. Man har i stedet begrænset overløbene ved at bygge store bassiner, som kan tilbageholde vandet og lede det tilbage til kloakken, når der er plads.

Overløb sker specielt til Københavns Havn, men også til nogle af de ferske vandområder. I nogle tilfælde i forbindelse med kraftig regn eller skybrud kan regnopblandet spildevand trænge op på overfladen, fordi der ikke er plads til det i kloakkerne. Dette skaber skybrudsproblemer i gader, kældre mv. Overløbene fra kloakken er således ikke koncentreret spildevand, men opblandet med regnvandet. Det indeholder de samme stoffer, men som oftest i lavere koncentrationer.

Hvis der skal ske en reovering, omlægning eller inspektion af de store ledninger til renseanlæggene, kan det kræve at de lukkes i kortere perioder. Der skal derfor findes en acceptabel alternativ løsning til håndtering af de store mængder spildevand, som hele tiden løber til, og som ikke kan tilbageholdes i kloaknettet.

29. maj 2020

Sagsnummer
2020-0124617

Dokumentnummer
2020-0124617-9

Bygge- Parkerings- og
Miljømyndighed
Vand og VVM
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Separate regn- og spildevandssystemer

I nyere byudviklingsområder håndteres regn- og spildevand adskilt fra hinanden. Spildevandet ledes til rensning på renseanlæggene, og regnvandet udledes til vandområderne, eventuel efter mere simpel rensning end på renseanlæggene.

Der er også få områder i byen, f.eks. i Ørestaden, hvor der er en tredeling af vandet således at regnvand fra tage, regnvand fra veje og husholdnings- og processpildevand håndteres adskilt fra hinanden. Derved kan regnvand fra tage, der kun er let forurenet, udledes uden rensning, mens regnvandet fra vejene renses og udledes til vandområderne. Spildevandet ledes til renseanlæggene.

Fremadrettet vil der i forbindelse med nogle klimatilpasningsprojekter på tilsvarende måde ske separeringer af regn- og spildevand.

Renseanlæg

Det vand der er transporteret til renseanlæggene udledes til Øresund. Når kapaciteten af den biologiske del af renseanlægget overskrides, sker der overløb af mekanisk rensset spildevand, som betegnes bypass. Udledningsspunkterne fra renseanlæggene er placeret i Kongedybet i Øresund, fordi der er kraftig strøm, som hurtigt fortynder det udledte vand.

Udledninger af spildevand

Spildevandet fra Københavnsområdets kloaksystem udledes på følgende måder:

1. Renset spildevand fra renseanlæggene til Kongedybet i Øresund
2. Bypass (mekanisk rensset) fra renseanlæggene til Kongedybet i Øresund
3. Overløb (spildevand opblandet med regnvand) fra kloaksystemet udledes til Københavns Havn, Øresund (og ferske vandområder)
4. Spildevand eventuelt mekanisk rensset udledes ved specielle driftsforhold som f.eks. nødvendig lukning af Lynetteledningen

Derudover udledes der vand direkte til havn og hav fra midlertidige bygge- og anlægsaktiviteter og enkelte virksomheder. Desuden udledes regnvand via regnvandsledninger mv. Regnvand betragtes som spildevand, når det har ramt en fast overflade.

Spildevandsmængder og forurenende stoffer i spildevandet

Spildevand indeholder en lang række stoffer, som afhængig af hvilke koncentrationer de forekommer i, kan være mere eller mindre skadelige, når de udledes til vandmiljøet. Det er meget forskelligt fra stof til stof i hvilke koncentrationer, det findes i forskellige typer vand, og hvor skadeligt det er. Som hovedregel vil effekterne ved udledning i det åbne hav være mindre end i mere stillestående vand fordi, der opnås en bedre fortynding og dermed en mindre påvirkning.

Næringsstoffer

Der er næringsstoffer i spildevand, blandt andet kvælstof. Koncentrationerne af næringsstoffer afhænger af, hvilke type spildevand der er tale om. Generelt er der flere næringsstoffer i koncentreret spildevand fra husstande og industri, end der er i regnvand og rensset spildevand.

Nogle vandområder kan desuden bedre klare tilførsel af næringsstoffer end andre, hvor det kan føre til iltsvind.

Staten stiller krav via vandområdeplanerne til, hvor mange tons næringsstoffer der må udledes til Øresund, og det forventes at der i 2021 vil blive stillet nye krav. Det er i den sammenhæng specielt vigtigt at renseanlæggene er effektive med en god rensning og lav bypass

Udledning af spildevand og kvælstof pr. år, opgjort som gennemsnit for en årrække.	Vandmængder m ³ pr år i gennemsnit	Kvælstof ton pr. år i gennemsnit
Renset spildevand fra renseanlæg Lynetten og Damhusåen	89.000.000	560
Bypass med mekanisk rensat regnopblandet spildevand fra renseanlæg Lynette og Damhusåen	4.400.000	164
Overløb med regnopblandet spildevand	1.500.000	15
Udledning grundet specielle driftsforhold	52.000	2,3

Udover næringsstoffer indeholder spildevand bakterier, som kan påvirke badeforhold, samt en række miljøfremmede stoffer.

Bakterier

Bakterierne kan spredes efter udledningen til nærliggende badesteder, så de må lukkes for at sikre sundheden. For udledningerne i Øresund er det sjældent, at de påvirker badestederne, mens udledninger ved overløb i havnen ofte vil påvirke badevandskvaliteten og medfører lukkede badesteder.

Miljøfremmede stoffer

De miljøfremmede stoffer vurderes i forhold til miljøkvalitetskrav stillet af staten. De må kun overskride disse krav i et område tæt på udløbene.

Spildevandsplanlægning

Planlægning af spildevandsforsyningsforhold - herunder udvidelser, forbedringer o.l. - besluttet i spildevandsplanen.

Spildevandsplanen skal være i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer om byudvikling, klimatilpasning, tidsrammer mv. Spildevandsplanen skal også leve op til andre kommunale miljømålsætninger, som fx "Den blå by", badevandsmålsætninger mv. Spildevandsplanlægningen skal være i overensstemmelse med de statslige vandområdeplaner, som fastlægger miljøkvalitetsmålsætninger for vandområderne.

Målsætningen for Øresund er "God økologisk tilstand", hvilket betyder, at kun begrænsede påvirkninger af vandmiljøet accepteres. Det forventes, at der stilles nye krav om at begrænse udledningen af kvælstof i de kommende vandområdeplaner, der forventes at blive offentliggjort i slutningen af 2020.

Borgerrepræsentationen vedtog den 6. juni 2019 en ny rammeplan for perioden 2018-2028 - Spildevandsplan 2018. Spildevandsplanen lægger de overordnede rammer for kloaksystemets og renseanlæggenes udvikling over de næste 10 år.

De aktuelle, konkrete spildevandsprojekter indarbejdes i projekttillæg til spildevandsplanen, der hvert år forelægges til politikts beslutning. Det seneste projekttillæg - Projekttillæg 2020 - blev vedtaget af TMU den 11. maj 2020.

Indholdet i Spildevandsplan 2018, der har betydning for Øresund

De væsentligste indsats, der har betydning for Øresunds miljøkvalitet er:

- Udbygning af Renseanlæg Lynetten og Renseanlæg Damhusåen så de kan behandle en 30 % øget spildevandsmængde. Kapaciteten af den biologiske rensning øges ligeledes, hvorved der sker en væsentlig reduktion af de spildevandsmængder, som anlæggene i dag må bypasse (lede uden om) det biologiske rensetrin under regn.
- En række indsatser, der reducerer antallet af udledninger af urensset spildevand fra overløbsbygværker til havnen og Øresund.

Regulering af udledninger af spildevand

Ældre udledninger indgår i spildevandsplanerne, og er eksisterende lovlige udledninger, imens alle nyere udledninger har en konkret udledningstilladelse. Når der foretages væsentlige ændringer, oftest som følge af spildevandsplanlægningen, skal forsyningsselskabet ligeledes søge om en ny udledningstilladelse, som behandles af Teknik og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune. Tilladelserne skal være i overensstemmelse med den politisk vedtagne spildevandsplan, andre kommunalt besluttede planer, som f.eks. om badevand, og statslige krav.

Derudover sker der i forbindelse med den planlagte skybrudssikring af København ændringer i afløbssystemerne og frakobling af regnvand til skybrudssystemerne, hvorved der kan ske ændringer i forhold til udledninger af regnopblandet spildevand, hvilket kan udløse krav om fornyet udledningstilladelse.

Myndighedsrollen i forhold til HOFORs og BIOFOS' udledninger er delt. Københavns Kommune er tilladelsesmyndighed og behandler ansøgninger om udledning af vand, herunder fastsættelse af vilkår, der skal overholdes, for at udledningen kan lade sig gøre.

Miljøstyrelsen er tilsynsmyndighed, og skal ved tilsynsrollen sikre, at udledningerne er i overensstemmelse med tilladelsen, og at udledningerne vedbliver at være miljømæssig forsvarlig. Miljøstyrelsen har således som tilsynsmyndighed mulighed for at påbyde forsyningerne at foretage ændringer af allerede eksisterende udledninger.

Klimatilpasning

Klimatilpasning har fokus på at mindske risikoen for oversvømmelser og deraf følgende tab. Klimatilpasning og spildevandsplanlægning hænger sammen og der sker en koordinering imellem projekterne.

Udfordringerne for Københavns Kommune i forhold til klimaforandringer er analyseret og beskrevet i klimatilpasningsplanen for København, vedtaget i Borgerrepræsentationen den 25. august 2011. Da hovedudfordringen er mere regn, blev der udarbejdet en skybrudsplan, hvor udfordringen er belyst og beskrevet i forhold til den nødvendige indsats. Skybrudsplanen for København blev vedtaget i Borgerrepræsentationen den 4. december 2012. Skybruds-konkretiseringerne er vedtaget af Borgerrepræsentationen til implementering den 26. november 2015